

Kraków
pl. Wszystkich Świętych 5

Bazylika
pw. św. Franciszka z Asyżu
[OO. Franciszkanie]

Opis kościoła:

Jacek i Maria Lempiccy, *Święci w Polsce i ich kult w świetle historii*, Kraków 2008, str. 131, 132, 337.

więcej:

Franciszek z Asyżu - <http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2f.html>

Salomea - <http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2s.html>

Kościół i klasztor franciszkanów, pl. Wszystkich Świętych 5. Bazylika mniejsza (od 1920 r.) pod wezwaniem Świętego Franciszka z Asyżu. Kościół konsekrowany był w 1269 roku. Jest to pierwszy kościół bazylikowy pod wezwaniem św. Franciszka. Na budowę kościołałożył fundusze Bolesław Wstydlivy. Pruszc podaje, że został on „*od Bolesława Pudyka monarchy polskiego fundowany roku pańskiego 1257*” (wkrótce po śmierci Świętego Franciszka, zmarłego w roku 1226 dnia 4 października).

W głównym kamiennym ołtarzu z XIX w. widzimy Apoteozę św. Franciszka.

W Kaplicy Matki Bożej Bolesnej, w ołtarzu z drugiej połowy XVII w. (z nieistniejącego Kościoła św. Michała), zainstalowany jest cudowny obraz Matki Bożej Bolesnej z początku XVI w. Dawny kult Matki Bożej Bolesnej, Smętnej Dobrodziejki, sięgający XV w. Przed obrazem tym modlił się często kardynał Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II.

**BRACIWO
Matki Bożej Bolesnej - Smętnej Dobrodziejki**

Z HISTORII BRACIWA ...

Krakowska bazylika św. Franciszka z Asyżu jest równocześnie Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej, zwanej Smętną (zn. Smętną Dobrodziejką Krakowa, gdzie szczególnym kultem otaczany jest Cudowny Obraz Matki Bożej Bolesnej z pierwszej połowy XV wieku.

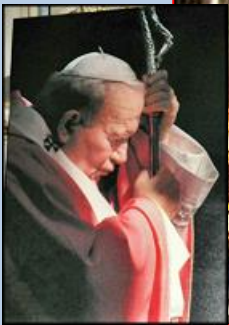
Jedną z zasadniczych cech duchowości św. Franciszka z Asyżu był kult pasyjny, zawsze bardzo żywy w Zakonie franciszkańskim. Już w XV wieku przy franciszkańskim kościele istniało Stowarzyszenie czcicieli Pana Jezusa Chrystusowego i Matki Bożej Bolesnej. Jego kontynuatorem od 1938 roku było Arcybractwo Matki Bożej Bolesnej z powołaniem sędziwej nazwy polskiej: "Bractwo Poświęcenia Matki Jezusowej i Bolesnej Matki Jego Cierpliwą Maryi". Po rozbiorach znalazło się ono w upadku. Wówczas coraz szerzej irregi zataczał kult Matki Bożej Bolesnej, skupiony wokół Jej Cudownego wizerunku w krakowskiej świątyni franciszkańskiej.

W roku 1982, w Kaplicy Matki Bożej Bolesnej, dokonano uroczystej, oficjalnej erekcji Bractwa sędziwej Immaculaty Maryi Panny, które przetrwało do dziś pod nazwą BRACIWO MATKI BOŻEJ BOLESNEJ. Od powstania BRACIWA wzięło do niego ponad 24,5 tys. mężczyzn i kobiet, a w księgach wstępu znajdujemy m. in. nazwiska: matki św. Maksymiliana Marii Kolbego - Mariany Kłobe, St. Anieli Salawy i jej siostry Katerzyny.

Zauważnym wyróżniającością członków BRACIWA od innych wspólnot, ruchów i stowarzyszeń są zewnętrzna szczerze i szczerunkiem Bolesnej Matki - Smętniej Dobrodziejki Krakowa.

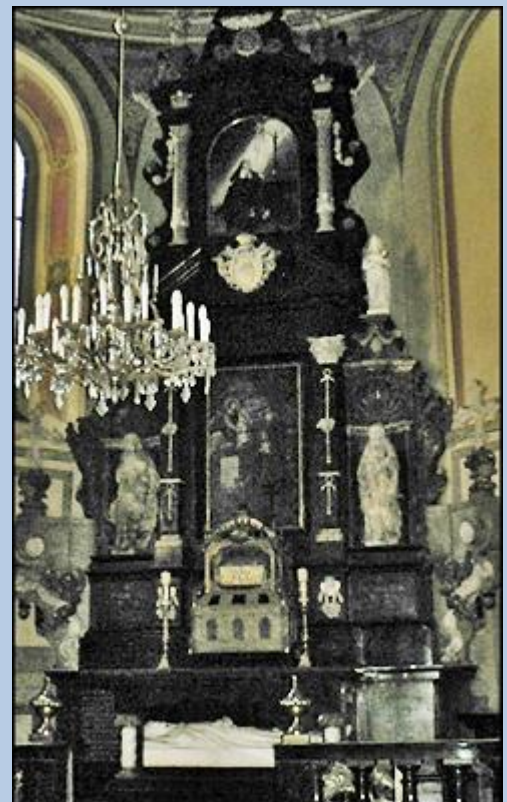
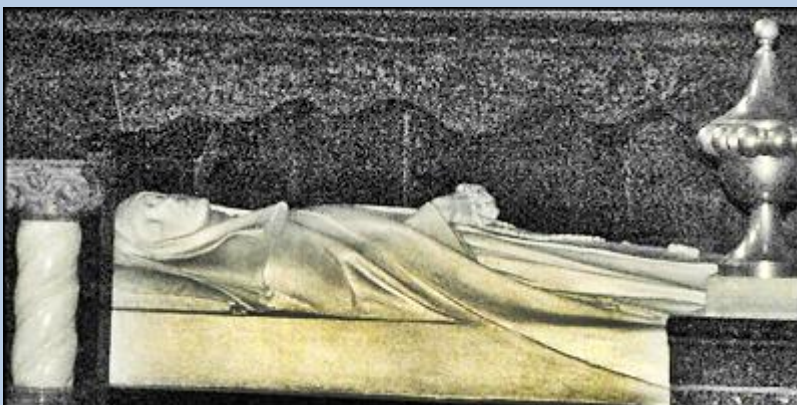
Przyjęcie nowych Śług i Służebnic BRACIWA odbywa się w trzecie niedziele: marca, czerwca, września i grudnia - po uroczystych DRÓŻKACH Matki Bożej Bolesnej, celebrowanych bezpośrednio po Mszy świętej o godz. 16.30. Zapisy u promotora BRACIWA - o. Jacka Wójtowicza.

Zapraszamy

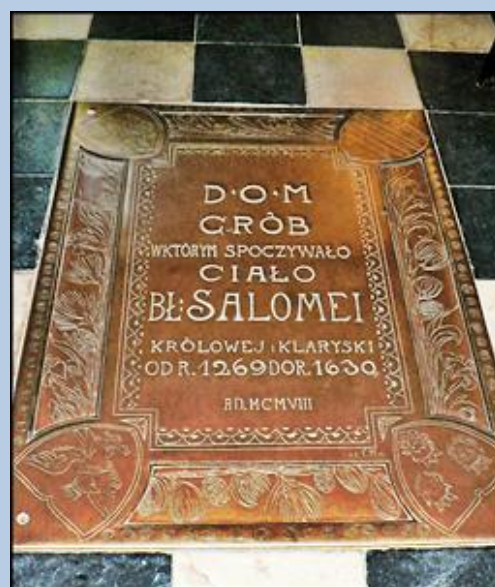

Znajduje się tu Kaplica bł. Salomei. Została ona zbudowana w XV wieku i była kaplicą cechu cieśli i murarzy. Obecne wezwanie otrzymała po złożeniu w niej relikwii bł. Salomei. W ołtarzu z 1670 roku znajdują się pozostałości Bolesława Wstydlwego i księżnej Grzymisławy. Obraz z XVII wieku przedstawia wizję bł. Salomei, drugi z końca XIX wieku św. Kingę. Na mensie jest relikwiarz bł. Salomei, barokowy z 1671 roku.

**KAPLICA
BŁ. SALOMEI**

W Kaplicy Męki Pańskiej złożone jest ciało bł. Anieli Salawy.

Kościół rozbudowany był w XIV i XV., a gruntownie przebudowany w XVII w. Świątynię zniszczył ogień w 1850 roku, została odbudowana gruntownie i odrestaurowana w latach 1850-1912.

Polichromia w nawie, gotycka z ok. poł. w. XV, scena Stygmatyzacji św. Franciszka (w 3 przęśle). Witraże projektu Stanisława Wyspiańskiego, w prezbiterium na jednym z nich postać św. Franciszka.

W nawie znajdują się obrazy z XIX wieku, związane z historią franciszkanów:

- nadanie reguły franciszkanom,
- sprowadzenie franciszkanów do Polski,
- śluby zakonne św. Kingi i bł. Jolanty,
- nawracanie pogan przez dominikanów i franciszkanów,
- śmierć św. Franciszka w asyście chórów anielskich (ten obraz jest z XVII w.).

W kościele znajduje się relikwiarz barokowy z w. XVIII, drewniany, w kształcie rąk. Monstrancja barokowa z 2 tercji XVII w., restaurowana w 1965 r., dekorowana emalią (obecnie usuniętą), z figurkami Najświętszej Panny Maryi Niepokalanie Poczętej, św. Franciszka z Asyżu na tronie oraz świętych Antoniego Padewskiego i niewiadomego franciszkanina na stopie.

Kielich w stylu regencji z 1 ćw. XVIII w., z postaciami: św. Franciszka, Antoniego Padewskiego oraz bł. Jakuba Strępy (Strzemie ?), na koszyczku. Puszka na oleje barokowa z 1 poł. w. XVII, z rytą postacią św. Franciszka na czarze. Puszka z 1700 r., fundacji Stefana Opatkowskiego, gwardiana krakowskiego, ostatnio restaurowana, dekorowana motywem tzw. suchego akantu, nadto na czarze plakietki z masy perłowej z postaciami św. Franciszka, Antoniego Padewskiego, Klary i Bonawentury - pokrywa zwieńczona figurką Baranka w glorii wśród kłosów i winnej lato-rośli.

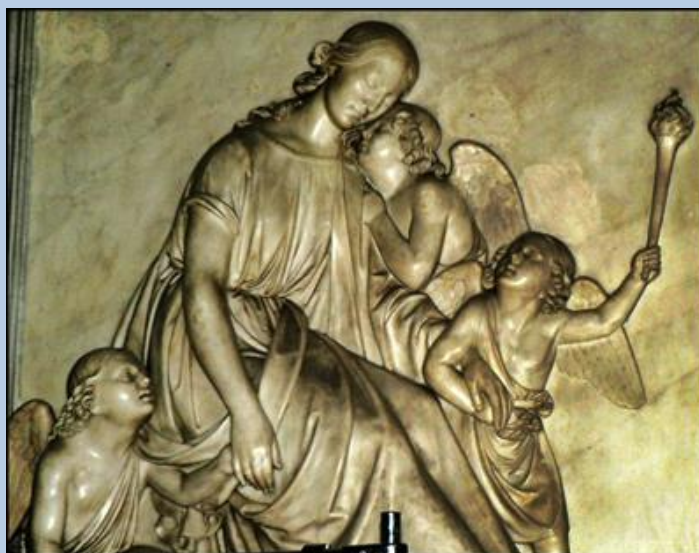
- W klasztorze, tzw. nowa zakryścia, w polach między pilastrami obrazy:
 - Stygmatyzacji św. Franciszka z 3 ćw. w. XVIII;
 - Śmierć św. Franciszka z Asyżu w asyście chórów anielskich, z ok. 1670 r., fundacji prowincjała Waleriana Gutowskiego, konserwowany w 1965 r.;
 - św. Franciszek i Dominik przy globie z 2 poł. w. XVII, owalny, konserwowany ok. 1965 r. Obrazy z w. XVII:
 - św. Franciszek z Asyżu z czaszką;
 - św. Franciszek z Asyżu, owalny, konserwowany w 1965 r.;
 - św. Franciszek z Asyżu.
 - Obraz św. Franciszek z różą (ustanowienie odpustu Porcjunkuli), zapewne z pocz. w. XVIII.
 - Obraz Matka Boska i Św. Franciszek adorujący Dzieciątka Jezus z w. XVIII, wotywny.

Pruszcz podaje też, że było tu bractwo „Paska św. Franciszka z odpustami od Sto-licy Apostolskiej wiecznie nadanymi”. Piszę dalej, że jest „w tym kościele ołtarz wielki marmurowy struktury pięknej i kosztownej, w którym jest obraz św. Franciszka formy bardzo wspaniałej i kunsztu wielkiego. Perłową macicą Męka Pana Jezusa w flores w czarnym hebanie sadzona, gdzie widać z jednej strony historię żywota św. Franciszka, z drugiej św. Antoniego”.

Ołtarz i obraz nie zachowały się do naszych czasów. Pruszcz pisze:

„W kościele tym bywa odpust wielki od winy i kary, który w dzień panny Maryi Anielskiej, Porcjunkuli... Także przez całą oktawę św. Franciszka bywa odpust z kazaniem rannymi i wieczornymi, z wystawieniem Najświętszego Sakramentu z procesjami, przy wielkim konkursie ludzi”.

Obecnie odprawia się przed 4 października uroczyste Triduum.

Uzupełnienie:

5 grudnia 2015 roku zostali uznani za błogosławionych dwaj misjonarze franciszkańscy: Michał Tomaszek i Zbigniew Strzałkowski, którzy 9 sierpnia 1991 r. zostali zamordowani w Peru przez bojowników organizacji "Błękitny Szlak". Ich relikwie znajdują się również m.in. w Bazylice św. Franciszka w Krakowie. (pw)

Zdjęcia: *Jan Nitecki* (zdjęcie w czerwonej obwódce z Wikipedii)

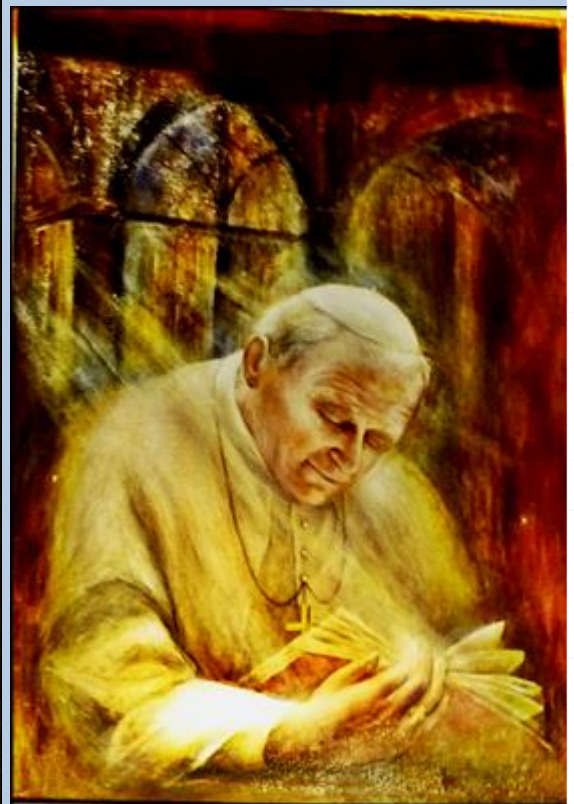
Uzupełnienie Jana Niteckiego z 16.03.2023 r.

[Kraków - Pomnik kard. Adama Stefana Sapiehy](#)

relics of blessed Jacob of Strepar

relikwie błogosławionego

**Jakuba
Strzemie**

franciszkanina,
arcybiskupa halicko-lwowskiego

franciscan, archbishop of Halych and Lviv

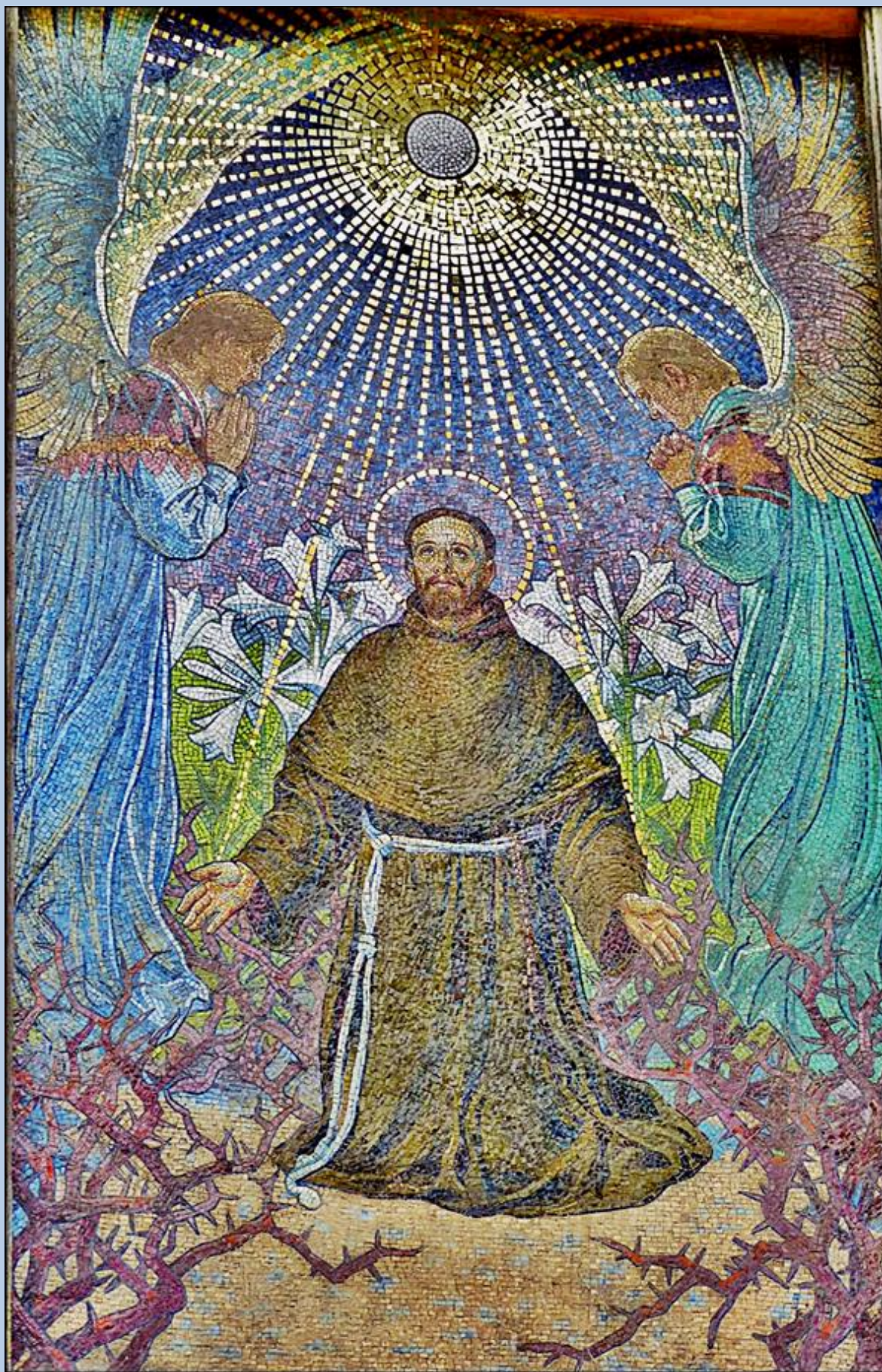
D. O. M. S.
SEBASTIANVS PETRICVS
H. C. CARDINALIS BERNARDI MACIEIOWI
A. CONSILII MEDICIS ET ITINERVM COMES
PROFESSOR IN LYCEO
PHILOSOPHVS IN VITA MEDICVS IN MORBIS ARGENDIS
REGNO VRBI OMNIBVS.
SCRIPTO EXEMPLE PRÆCEPTO PRODESSE STVDVI
ARISTOTELLEM HORATIÛ NOSTRATEM LINGVAM DOCVI
TYBERIM RHENVM RHODANVM ADII
BORIS THENE ET HOSTILE MOSCVAM SENEX INVITVS BIBI
RARVS IN OTIO FREQVENS IN LABORE FVI
NEC SCIO AN PROFVI HOC VERE DIXERIM FVI
VIDISTI ME HOSPEPERSPICE RVRSVM TE
VIVIS SI LABORE ET VIRTUTE COMVNI BONO VIVIS
VIVIS SI VITAM INVITAM MVNDVM INMVNDÛ REPV-
TAS, SI HOC VT MINIMVM INQVIRERIS CVRAS
MOR. ANNO DNI 16(26)

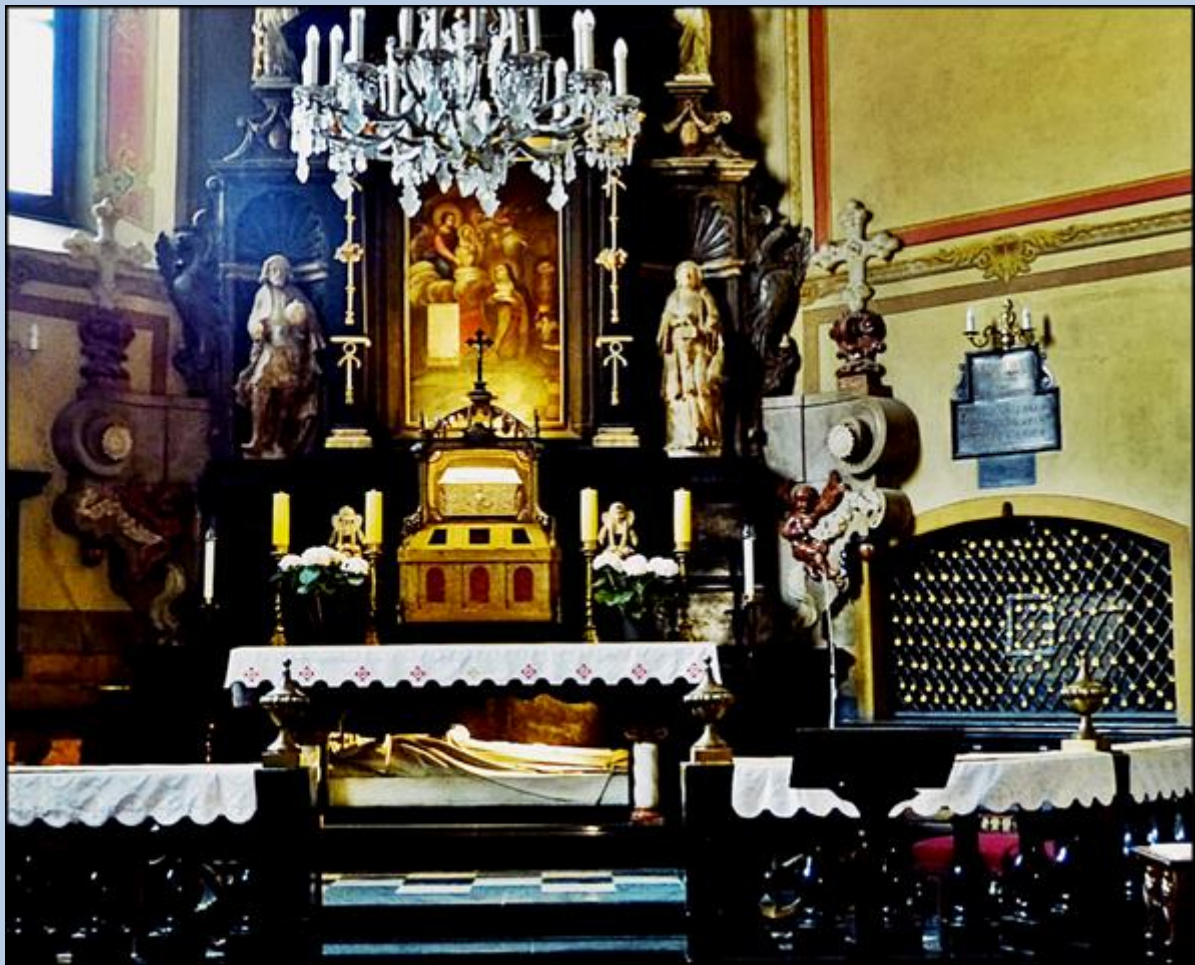

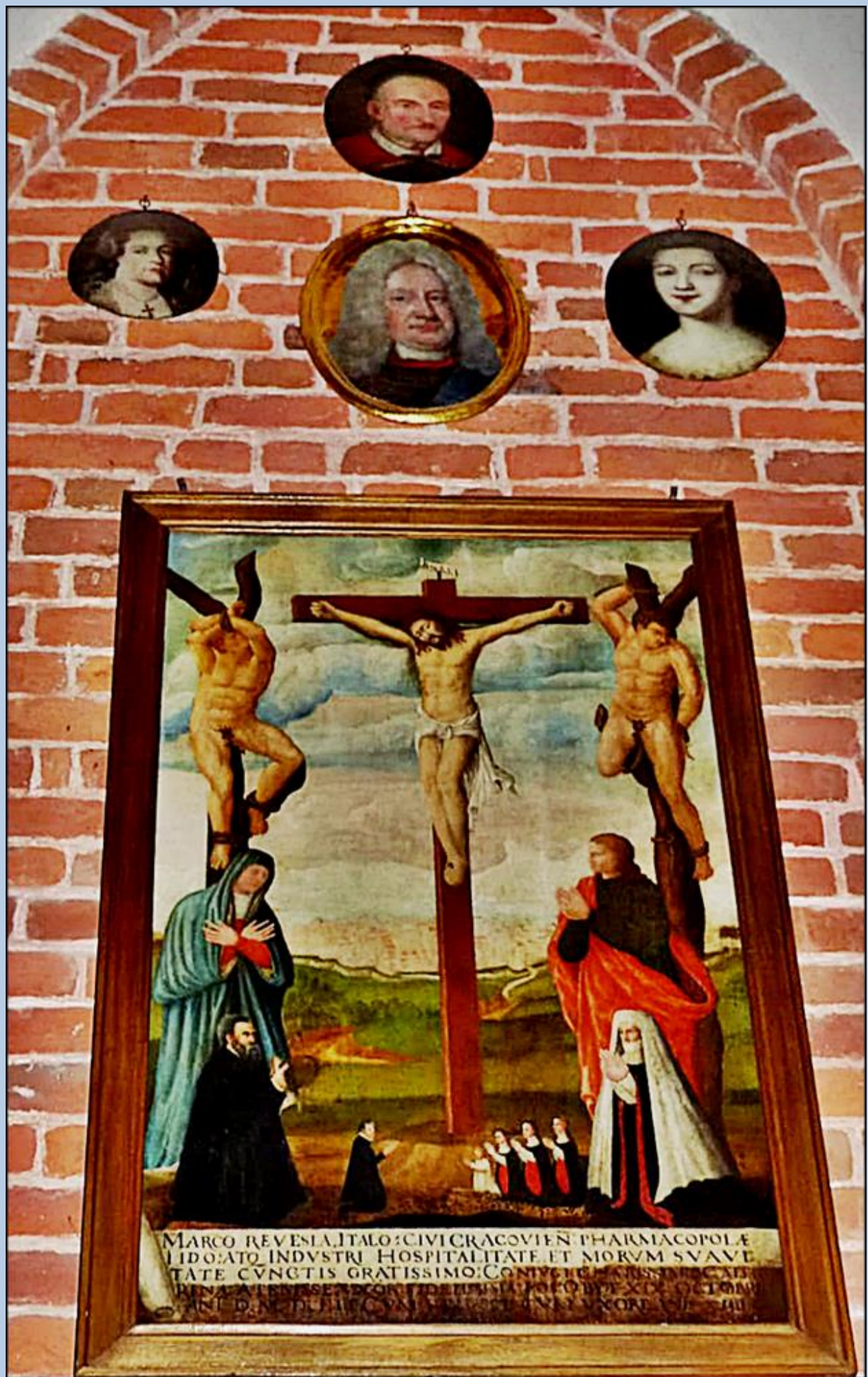
zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie Jana Niteckiego z 5.04.2024 r.

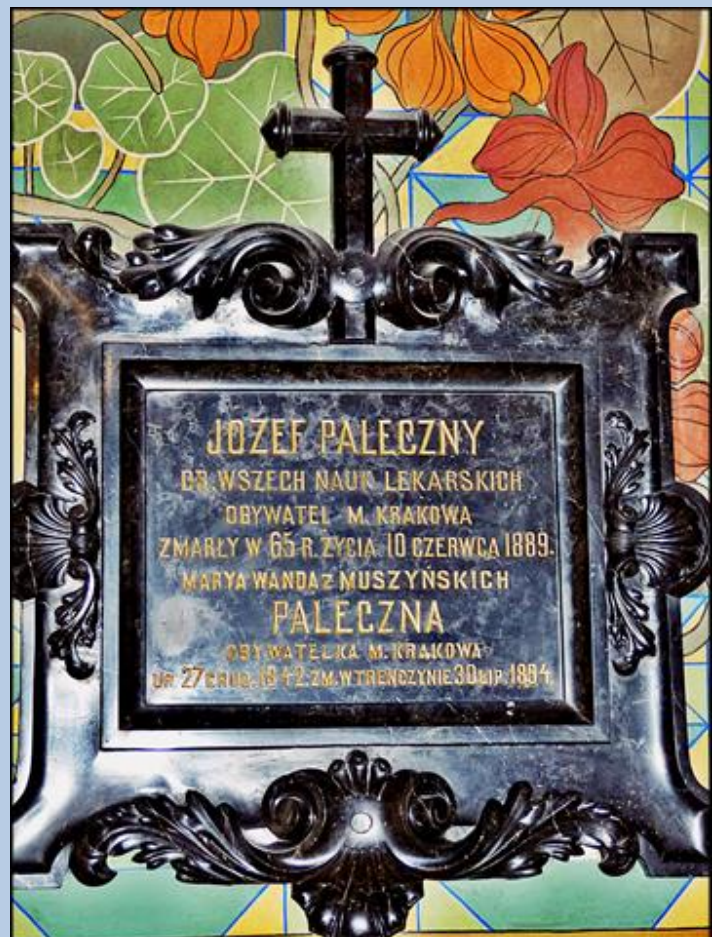
MARCO REVENA, ITALO: CIVI CRAGOVIE PHARMACOPOLAE
LIDO: ATQ; INDYSTRII HOSPITALITATE ET MORVM SVAVE
TATE CVNGTIS GRATISSIMO: CONIVCTE CHRISMA SACR
RINA A MISSISSONON: EDIPISIA: JO: OBYT: XCV: OCTONV
SANTO: N: D: J: I: C: O: N: S: T: I: T: I: N: I: N: O: R: T: I: M: III

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)